

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
3. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ก่อน และหลังการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

การดำเนินการในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด เพื่อเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือประกอบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด โดยมีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชุมปรึกษาหารือร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ผู้วิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนระดับช่วงชั้นที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียน เพื่อระดมความคิดเห็นและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

คณะผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่พบเห็นอยู่ในปัจจุบันทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในระหว่างนั้นผู้วิจัยได้เสนอต่อที่ประชุมว่า ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น น่าจะมีเครื่องมือสำหรับใช้เป็นกรอบในการดำเนินการ โดยอ้างอิงจากหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ อย่าง ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบตามที่ผู้วิจัยนำเสนอและเสนอเพิ่มเติมว่าในการกำหนดกรอบแนวคิดของการดำเนินงานนั้นควรอิงเกณฑ์ตามมาตรฐาน

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลัก โดยกรอบแนวคิดดังกล่าวนั้น ควรประกอบด้วย ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความประหยัด ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ

2. การศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ดำเนินการ โดยผู้วิจัยนำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันศึกษาเพื่อนำไปสู่การกำหนดเป็นเครื่องมือประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การสร้างเครื่องมือประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันสร้างเครื่องมือในลักษณะของแบบสำรวจตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้โดยใช้หลักการแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำ

4. ผู้วิจัยนำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาภาษาและความสอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษา พร้อมกับปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีความสมบูรณ์

5. นำเครื่องมือที่มีความสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด ที่พบเห็นอยู่ในปัจจุบันทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และจากการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวปรากฏผลดังต่อไปนี้

1. สภาพคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยใช้แบบสอบถาม

ในการสำรวจสภาพคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โดย ผู้วิจัย ครูผู้สอน ช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 25 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 7 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 คน เป็นผู้ศึกษาและผู้ร่วมศึกษา โดยใช้แบบสอบถามสำรวจ เพื่อประเมิน สภาพคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด โดยภาพรวม

ข้อ	พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระดับปัญหา		
		\bar{X}	S.D	แปลความ
1.	ด้านความมีระเบียบวินัย	3.88	0.67	มาก
2.	ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.68	0.58	มาก
3.	ด้านความประหยัด	3.63	0.80	มาก
4.	ด้านความซื่อสัตย์	3.84	0.58	มาก
5.	ด้านความรับผิดชอบ	3.78	0.78	มาก
โดยรวม		3.76	0.53	มาก

จากตารางที่ 2 การสำรวจสภาพคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนระดับช่วงชั้นที่ 3 ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า พฤติกรรมด้านความมีระเบียบวินัย มีพฤติกรรมเฉลี่ย 3.88 ระดับปัญหามาก พฤติกรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีพฤติกรรมเฉลี่ย 3.68 ระดับปัญหามาก พฤติกรรมด้านความประหยัด มีพฤติกรรมเฉลี่ย 3.63 ระดับปัญหามาก พฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ มีพฤติกรรมเฉลี่ย 3.84 ระดับปัญหามาก พฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ มีพฤติกรรมเฉลี่ย 3.78 ระดับปัญหามาก และพฤติกรรม โดยรวมทุกด้าน มีพฤติกรรมเฉลี่ย 3.76 ระดับปัญหามาก

จากการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด ดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมของนักเรียนโดยส่วนมากต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมด้านความเป็นระเบียบวินัย ซึ่งถือว่าเป็นคุณธรรมระดับพื้นฐานที่จะเป็นเครื่องชักนำคุณธรรมด้านอื่น ๆ ของนักเรียนให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้นตามไปด้วย และเมื่อพิจารณาเป็นราย พฤติกรรมจะพบปัญหาที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ดังตารางที่ 3-4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 สภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด ด้านความมีระเบียบวินัย

ข้อ	พฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระดับปัญหา		
		\bar{X}	S.D	แปลความ
1.	การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	4.20	0.76	มาก
2.	การเข้าแถวปฏิบัติกิจกรรมหน้าเสาธง	3.85	1.08	มาก
3.	การเข้าแถวรับอาหารหรือซื้ออาหาร	3.80	0.89	มาก
4.	การกินขนมหรือหยอกล้อกันขณะที่ครูกำลังสอน	3.70	0.86	มาก
5.	การเล่นการพนันหรือเสพลสิ่งเสพลิต	3.85	0.74	มาก
โดยรวม		3.88	0.67	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด ด้านความมีระเบียบวินัย มีพฤติกรรมเฉลี่ย 3.88 ระดับปัญหามาก

ตารางที่ 4 สภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด ด้านความเอื้อเฟื้อต่อแม่

ข้อ	พฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระดับปัญหา		
		\bar{X}	S.D	แปลความ
1.	การช่วยเหลือเพื่อนทำกิจกรรมต่าง ๆ	3.75	0.91	มาก
2.	การให้คำแนะนำแก่เพื่อนให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	3.60	0.82	มาก
3.	การช่วยแก้ปัญหาเมื่อยามเพื่อนเดือดร้อน	3.45	0.68	ปานกลาง
4.	การแบ่งปันสิ่งของของตนเองให้เพื่อนใช้	3.80	0.76	มาก
5.	การแสดงความยินดีเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ	3.80	0.83	มาก
โดยรวม		3.68	0.58	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีพฤติกรรมเฉลี่ย 3.68 ระดับปัญหา มาก

ตารางที่ 5 สภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด ด้านความประหยัด

ข้อ	พฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้าน คุณธรรมจริยธรรม	ระดับปัญหา		
		\bar{X}	S.D	แปลความ
1.	มีความรู้และใช้ไฟฟ้าในห้องเรียนและ อาคารเรียนต่างๆอย่างประหยัด	3.55	0.94	มาก
2.	การใช้น้ำอย่างประหยัดและรู้คุณค่า	3.60	0.88	มาก
3.	การรู้จักใช้สิ่งของที่มีอยู่ในโรงเรียน อย่างรู้คุณค่า	3.60	0.99	มาก
4.	ความเป็นผู้มีนิสัยรักการประหยัด	3.80	0.83	มาก
โดยรวม		3.63	0.80	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด ด้านความประหยัด มีพฤติกรรมเฉลี่ย 3.63 ระดับ ปัญหา มาก

ตารางที่ 6 สภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด ด้านความซื่อสัตย์

ข้อ	พฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม	ระดับปัญหา		
		\bar{X}	S.D	แปลความ
1.	เมื่อเก็บสิ่งของของผู้อื่นทำหายได้นำมาแจ้งหาย	3.90	0.78	มาก
2.	การทำแบบฝึกหัดหรือการบ้านด้วยตนเอง	3.90	0.96	มาก
3.	การไม่ลักขโมยทรัพย์สินของผู้อื่น	3.40	0.88	ปานกลาง
4.	การพูดโกหกเพื่อให้ตนพ้นผิด	4.05	0.60	มาก
5.	การไม่ทุจริตในการสอบ	3.95	0.09	มาก
โดยรวม		3.84	0.58	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด ด้านความซื่อสัตย์ มีพฤติกรรมเฉลี่ย 3.84 ระดับ ปัญหา มาก

ตารางที่ 7 สภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ

ข้อ	พฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระดับปัญหา		
		\bar{X}	S.D	แปลความ
1.	การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ	3.85	0.93	มาก
2.	การปฏิบัติตามกติกาหรือข้อตกลงของกลุ่ม	3.95	0.94	มาก
3.	การยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย	3.75	0.78	มาก
4.	การนำสิ่งของที่ยืมไปใช้แล้วเข้าเก็บไว้ที่เดิม	3.60	0.75	มาก
5.	การทิ้งขยะเฉพาะที่ที่โรงเรียนจัดไว้ให้	3.75	0.78	มาก
โดยรวม		3.78	0.78	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ มีพฤติกรรมเฉลี่ย 3.78 ระดับ ปัญหา มาก

2. สภาพคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน จากการสัมภาษณ์และสังเกต

จากการสัมภาษณ์นักเรียน ครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 3 ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังเกตนักเรียน โดยครูผู้ร่วมวิจัย ในพฤติกรรมแสดงออกของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ในด้าน ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความประหยัด ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ ปรากฏดังนี้

2.1 ด้านความมีระเบียบวินัย

“นักเรียนมักจะหยอกล้อกันเวลาเข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธงหรือเวลาเรียนหนังสือ”

(ครูผู้สอน : สัมภาษณ์)

“นักเรียนควรจะได้รับ การปรับปรุงเรื่องการแต่งกายให้ มาก เพราะเป็นสิ่งที่ แสดงออกให้เห็นถึงความเป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ดี ”

(ครูผู้สอน : สัมภาษณ์)

2.2 ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

“นักเรียนไม่ค่อยจะแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนใช้และไม่เสียสละเวลาทำ กิจกรรมช่วยเพื่อน เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมกลุ่ม ”

(ครูผู้สอน : สัมภาษณ์)

“นักเรียนบางส่วนชอบหลีกเลี่ยง การทำกิจกรรมเวลาที่ครูมอบหมายงาน ให้ทำเป็นกลุ่ม ”

(ครูผู้สอน : สังเกต)

“นักเรียนไม่ค่อยจะแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนใช้และไม่เสียสละเวลาทำ กิจกรรมช่วยเพื่อน เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมกลุ่ม ”

(ครูผู้สอน : สัมภาษณ์)

2.3 ด้านความประหยัด

“นักเรียนมักจะเปิด ไฟฟ้าหรือพัดลมทิ้งไว้ในห้องเรียน หลังจากที่เรียน เสร็จแล้วในแต่ละชั่วโมง ”

(ผู้บริหารสถานศึกษา : สัมภาษณ์)

“นักเรียนมักจะนำเงินไปซื้อสิ่งของที่ไม่จำเป็นต่อการเรียน เช่น ซอซีดี เพลงหรือเครื่องประดับ ”

(ผู้ปกครอง : สัมภาษณ์)

2.4 ด้านความซื่อสัตย์

“นักเรียนจะพูด โทษคนอื่นเมื่อถูกจับได้ว่ากระทำความผิด เพราะกลัวถูก ทำโทษ ”

(ผู้บริหารสถานศึกษา : สัมภาษณ์)

“ปัญหาที่พบบ่อย ๆ คือ นักเรียนส่งการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายไม่ทันเวลาที่ครูกำหนดให้ส่ง ”

(ครูผู้สอน : สัมภาษณ์)

2.5 ด้านความรับผิดชอบ

“นักเรียนบางส่วนทิ้งขยะไม่เป็นที่ ทำให้บริเวณโรงเรียนสกปรกไม่สะอาดเรียบร้อย”

(ครูผู้สอน : สังเกต)

“นักเรียนไม่ค่อยช่วยงาน พ่อ แม่ ที่บ้านเท่าไร ชอบเล่นมากกว่า”

(ผู้ปกครอง : สัมภาษณ์)

จากสภาพปัญหาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้นำเสนอพฤติกรรมการปฏิบัติด้านคุณธรรมจริยธรรม จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการตอบแบบสอบถาม เข้าเสนอต่อที่ประชุมครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 3 ที่ประชุมได้แสดงความคิดเห็นและพิจารณาว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 5 ที่ควรได้รับการแก้ไข และที่ประชุมได้กำหนดกลยุทธ์ในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้กิจกรรมดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการเข้าค่ายพุทธบุตร
2. กิจกรรมการสวดมนต์ไหว้พระ บริหารจิต (ทุกวันสุดท้ายของสัปดาห์)
3. กิจกรรมต้นไม้พูดได้และป้ายคุณธรรม
4. กิจกรรมการสอนคุณธรรมจริยธรรม โดยการสอดแทรกในทุกกลุ่ม

สาระการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

จากสภาพปัจจุบันปัญหา พฤติกรรมนักเรียน ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่ได้จากการสำรวจระยะที่ 1 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเห็นว่า พฤติกรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีพฤติกรรมโดยรวมยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ยังเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น จึงจะวางแผนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยกำหนดพฤติกรรมที่ต้องพัฒนาแยกเป็นรายด้านจากผลการสำรวจจากแบบสอบถาม ตามลำดับความสำคัญของปัญหาจากมากไปหาน้อย ดังนี้ พฤติกรรมด้านความมีระเบียบวินัย มีพฤติกรรมเฉลี่ย 3.88 ระดับปัญหา มาก พฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ มีพฤติกรรมเฉลี่ย 3.84 ระดับปัญหา มาก พฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ มีพฤติกรรมเฉลี่ย 3.78 ระดับปัญหา มาก พฤติกรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีพฤติกรรมเฉลี่ย 3.68 ระดับปัญหา มาก พฤติกรรมด้านความประหยัด

มีพฤติกรรมเฉลี่ย 3.63 ระดับปัญหา มาก และพฤติกรรมโดยรวมทุกด้าน มีพฤติกรรมเฉลี่ย 3.76 ระดับปัญหา มาก ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลการสำรวจเข้าที่ประชุมเพื่อวางแผนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยกำหนดเป็นกลยุทธ์ในการดำเนินการ ใช้การดำเนินงานที่เป็นระบบเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

1. กลยุทธ์การเข้าค่ายพุทธบุตร

1.1 ผลการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์ การเข้าค่ายพุทธบุตรซึ่งดำเนินการดังนี้

1.1.1 ขึ้นวางแผน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สภาพปัจจุบัน และปัญหา จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม การสังเกต และสัมภาษณ์ ร่วมกับกลุ่มผู้วิจัย ประชุมปรึกษาหารือสนทนา ระดมความคิด เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม วางแผนปฏิบัติการดังนี้

1) ประชุมคณะกรรมการเพื่อรับทราบปัญหา และความต้องการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่ประชุมกำหนดกลยุทธ์โดยใช้กิจกรรมเข้าค่ายพุทธบุตร ระหว่างวันที่ 3 มิถุนายน 2551 ถึง วันที่ 5 มิถุนายน 2551 ณ วัดบ้านรอบเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

2) แต่งตั้งคณะกรรมการเข้าค่ายพุทธบุตร และประชุมคณะกรรมการ เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และปฏิทินการปฏิบัติงาน กำหนดเนื้อหาในแต่ละวัน

3) ติดต่อประสานงานกับพระวิทยากร ที่จะนำฝึกปฏิบัติและให้ความรู้จากวัดรอบเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด และประสานงานกับเจ้าอาวาสวัดรอบเมือง เพื่อขออนุญาตใช้สถานที่ ในการจัดกิจกรรมเข้าค่ายพุทธบุตร

4) ประชุมนักเรียนเพื่อรับทราบแนวปฏิบัติ และเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการเข้าค่ายพุทธบุตร

5) นำนักเรียนเข้าค่ายตามกำหนดการและปฏิทินการปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนด

6) ประเมินผลพฤติกรรมนักเรียนก่อนและหลังการเข้าค่ายพุทธบุตร

7) สรุปผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

1.1.2 ขึ้นปฏิบัติ และขึ้นสังเกต ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จัดกิจกรรมตามแผน และระยะเวลาที่กำหนด ในการดำเนินกิจกรรม กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและหรือผู้ให้ข้อมูล ตามแผนที่กำหนดไว้ดังนี้

กลยุทธ์การเข้าค่ายพุทธบุตร ปฏิบัติตามแผนที่กำหนด โดยมีเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 179 คน ระยะเวลาระหว่างวันที่ 3 - 5 มิถุนายน 2551 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย นำนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เข้าค่ายพุทธบุตร ใช้เวลา 3 วัน 2 คืน ดังตารางอบรม

ตารางที่ 8 ตารางอบรมเข้าค่ายบริหารจิตเจริญปัญญา โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
วันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2551		
08.30 น.	- เตรียมความพร้อมนักเรียน	ครู ร.ร. พระกุมาร
09.00 น.	- พิธีเปิด ประธานจุดธูปเทียนกล่าวเปิดการอบรม	ครู ร.ร. พระกุมาร
10.00 น.	- ตัวแทนนักเรียนกล่าวคำมอบตัวเป็นศิษย์ - ไหว้ พระสมათานศีลห้า	พระวิฑายกร
10.30 น.	- แนะนำการปฏิบัติเบื้องต้น (มารยาทชาวพุทธ)	พระวิฑายกร
11.00 น.	- แบ่งฐาน 5 ฐาน/เลือกประธาน/ตั้งกติกาการอยู่ค่าย 1. ฐาน ถิ่นทะ กติกา = มารยาทการเข้าที่ประชุม 2. ฐาน วิริยะ กติกา = มารยาทการรับประทานอาหารตักอาหาร 3. ฐาน จิตตะ กติกา = มารยาทการอาบน้ำการใช้ห้องน้ำ 4. ฐาน วิมังสา กติกา = มารยาทการทำวัตรสวดมนต์/นั่งสมาธิเดินจงกรม 5. ฐาน เมตตา กติกา = มารยาทที่พุทธบุตรควรปฏิบัติในค่ายอบรม	พระวิฑายกร ครู ร.ร. พระกุมาร
11.30 น.	- ประธานแต่ละฐานนำเสนอกติกาในที่ประชุม	พระวิฑายกร
12.00 น.	- เตรียมตักอาหาร / รับประทานอาหารอย่างมีสติ	กลุ่มพี่เลี้ยง
12.30 น.	- พักทำกิจส่วนตัว / เปลี่ยนชุดสำรอง(ชุดขาวหรือเสื้อขาวกางเกงวอร์ม)	ครู ร.ร. พระกุมาร
13.00 น.	- แนะนำการปฏิบัติเบื้องต้น / สมาธิภาวนา เดินจงกรม	พระวิฑายกร
15.00 น.	- เกมตอบปัญหาเสริมธรรมเสริมปัญญา (ตัวแทนกลุ่มตอบปัญหาธรรมะ)	พระวิฑายกร

ตารางที่ 8 (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
วันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2551		
16.00 น.	- พักทำกิจส่วนตัว / อาบน้ำ	ครู ร.ร. พระกุมาร
17.00 น.	- รับประทานอาหาร	กลุ่มพี่เลี้ยง
17.40 น.	- เติมน้ำมัน ทำสมาธิ	พระวิทยากร
18.30 น.	- วิชาพิเศษตามรอยพระพุทธเจ้า	พระวิทยากร
19.30 น.	- ธรรมะบันเทิง	พระวิทยากร
20.30 น.	- ทำวัตรสวดมนต์เย็น / สมาธิภาวนา	พระวิทยากร
21.30 น.	- พักผ่อนหลับนอน	ครู ร.ร. พระกุมาร
วันที่ 4 มิถุนายน 2551		
04.00 น.	- สัตยญาณปลุก / ตื่นนอนทำธุระส่วนตัว	พระวิทยากร
04.30 น.	- ทำวัตรเช้า / ฝึกโยคะ / สมาธิภาวนา / เติมน้ำมัน	พระวิทยากร
07.00 น.	- รับประทานอาหารเช้า + บันทึกกิจกรรม / พักทำกิจส่วนตัว	พระวิทยากร ครู ร.ร. พระกุมาร กลุ่มพี่เลี้ยง
08.00 น.	- เข้าที่ประชุม / สมาธิภาวนา / นันทนาการ (เล่นเกม คลายเครียด)	พระวิทยากร
09.00 น.	- เข้าสู่บทเรียนภาคที่สอง ฟังบรรยายหัวข้อ “ธรรมะกับวัตตุนิยมยุคสังคมบริโศค” ภูมิคุ้มกันสังคมไทย	พระวิทยากร
11.30 น.	- เตรียมตัวอาหารรับประทาน + บันทึกกิจกรรม	กลุ่มพี่เลี้ยง
12.30 น.	- พักทำกิจส่วนตัว	ครู ร.ร. พระกุมาร
13.00 น.	- เจริญสติปัญญา 4 (นั่งสมาธิ – เติมน้ำมัน)	พระวิทยากร
14.30 น.	- กิจกรรมกลุ่ม + วาดภาพ + ระดมความคิด / เรื่องผลกระทบของสังคมบริโศคนิยม - ของกินที่กินจำเป็นคืออะไร / ส่งผลกระทบต่อครอบครัวอย่างไร...ฉันทะเล 1	พระวิทยากร ครู ร.ร. พระกุมาร กลุ่มพี่เลี้ยง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
14.30 น.	<ul style="list-style-type: none"> - ลูกที่ดี + ศิษย์ที่ดี ควรปฏิบัติต่อบิดามารดา ครู อาจารย์ อย่างไร...ฉันนะ 2 - ของใช้ฟุ่มเฟือยคืออะไร / ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างไร...วิริยะ 1 - ปัญหาขยะเกิดจากอะไร / ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม + มนุษย์และสัตว์อย่างไร...วิริยะ 2 - วัฒนธรรมต่างชาติมีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชน เพราะ อะไร...จิตตะ 1 - วัฒนธรรมต่างชาติส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมไทยอย่างไร...จิตตะ 2 - ยาเสพติดที่ทำลายอนาคตของชาติคืออะไรบ้าง / เราจะช่วยกันป้องกันได้อย่างไร...วิมังสา 1 - ยาเสพติดส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนอย่างไร...วิมังสา 2 - เราอยากเห็นโรงเรียนในพื้นที่เป็นอย่างไร...เมตตา 1 - การแพร่ระบาดของยาบ้าส่งผลกระทบต่อประเทศไทย และประชาชนอย่างไร...เมตตา 2 	พระวิทยากร ครู ร.ร. พระกุมาร กลุ่มพี่เลี้ยง
15.00 น.	<ul style="list-style-type: none"> - ตัวแทนกลุ่มนำเสนอ / สรุปเนื้อหา / บทเพลงเพื่อชีวิตร่วมกันร้องเพลงผ่อนคลาย 	พระวิทยากร
16.00 น.	<ul style="list-style-type: none"> - พักรอานำทำกิจส่วนตัว 	ครู ร.ร. พระกุมาร
17.00 น.	<ul style="list-style-type: none"> - รับประทานอาหาร 	กลุ่มพี่เลี้ยง
18.00 น.	<ul style="list-style-type: none"> - ทำวัตรเย็น / สมาธิภาวนา 	พระวิทยากร
19.00 น.	<ul style="list-style-type: none"> - วิดีทัศน์ ภัยคุกคามลับที่บริษัทไม่รู้แต่เราไม่รู้ 	พระวิทยากร

ตารางที่ 8 (ต่อ)

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
วันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2551		
20.00 น.	- จุดเทียนพุทธะ (แสงเทียนแห่งปัญญา)	พระวิทยากร
21.30 น.	- พักผ่อนหลับนอน	ครู ร.ร. พระกุมาร
04.00 น.	- สัญญาปลุก / ตื่นนอนทำธุระส่วนตัว	พระวิทยากร
04.30 น.	- ทำวัตรเช้า / ฝึกโยคะ / สมาธิภาวนา / เคนจงกรม	พระวิทยากร
06.00 น.	- ฟังธรรมยามเช้าก่อนบิณฑบาตร	พระวิทยากร ครู ร.ร. พระกุมาร กลุ่มพี่เลี้ยง
07.00 น.	- ทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ / รับประทานอาหารเช้า + บันทึกกิจกรรม	พระวิทยากร กลุ่มพี่เลี้ยง
08.30 น.	- นันทนาการเล่นเกมกับพี่เลี้ยง	พระวิทยากร กลุ่มพี่เลี้ยง
09.30 น.	- ธรรมบรรยายพระคุณแม่ / เขียนไปรษณียบัตร	พระวิทยากร ครู ร.ร. พระกุมาร
11.30 น.	- ขอมหาครู - อาจารย์	พระวิทยากร ครู ร.ร. พระกุมาร
11.45 น.	- เตรียมตักอาหารรับประทาน + บันทึกกิจกรรม	กลุ่มพี่เลี้ยง
12.30 น.	- พักทำกิจส่วนตัว	ครู ร.ร. พระกุมาร
13.00 น.	- พิธีปิด / ประธานจุดธูปเทียนและกล่าวปิดการอบรม	พระวิทยากร ครู ร.ร. พระกุมาร
13.30 น.	- เดินทางกลับ	ครู ร.ร. พระกุมาร

ในการจัดอบรมในครั้งนี้ นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย 179 คน ให้ความสนใจ ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี ผู้วิจัยได้รายงานผลการเข้าค่ายพุทธบุตรให้ผู้บริหารโรงเรียน ผู้เกี่ยวข้อง ได้รับทราบความก้าวหน้า และจะได้ติดตามความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน เมื่อกลับมาปฏิบัติหน้าที่ที่โรงเรียนต่อไป

สำหรับคณะวิทยากร ได้ปฏิบัติหน้าที่ตลอดระยะเวลา 3 วัน 2 คืน อย่างเต็มที่ ทางผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้สังเกตพฤติกรรม นักเรียนที่ยังเป็นปัญหา ก็ได้เสนอแนะให้แก้ไข พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีการสอบถามความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็นและการปฏิบัติตน ตามหลักธรรมของศาสนา ตามที่สังเกต และสัมภาษณ์ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรมเบื้องต้น ศาสนพิธี การฝึกตนให้เป็นคนดีมากขึ้นเป็นลำดับ

1.1.3 การสะท้อนผล การเข้าค่ายพุทธบุตร ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้เก็บ รวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการณ์อบรม จากการประเมินการเข้าค่าย บันทึกความคิดเห็น และการประเมินหลังการเข้าค่าย ได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ตีความ สรุปผลข้อมูล พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทุกคนมีความตั้งใจ ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เป็น อย่างดี สามารถตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น ในด้านคุณธรรมทั้ง 5 ด้าน ได้อย่างเข้าใจ จากการประเมินรายงานผลการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 หลังการเข้า ค่ายพุทธบุตร จากผู้ร่วมวิจัย โดยการสังเกตและการสัมภาษณ์ ผลปรากฏดังนี้

ด้านความมีระเบียบวินัย

“ พฤติกรรมของนักเรียนที่เคยเป็นปัญหาในหมู่บ้านได้รับการแก้ไขให้ดีขึ้น ซึ่ง มีผลสืบเนื่องมาจากการที่นักเรียนได้รับการเสริมสร้างให้มีคุณธรรมจริยธรรม ทำให้รู้จัก บทบาทหน้าที่ของตนเองและมีระเบียบวินัยที่ดี ”

(ผู้นำชุมชน : สัมภาษณ์)

ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

“ นักเรียนมักจะแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนใช้และมีความเสียสละเวลาทำกิจกรรม ช่วยเพื่อน เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมกลุ่ม ”

(ครูสอนช่วงชั้นที่ 3 : สังเกต)

ด้านความประหยัด

“ นักเรียนรู้จักช่วยเหลืองานบ้านและใช้สิ่งของต่าง ๆ อย่างรู้คุณค่า เช่น นำเงิน ไปซื้อสิ่งของเครื่องใช้ที่มีประโยชน์ต่อตนเองและการเรียนหนังสือ ”

(ผู้ปกครองนักเรียน : สัมภาษณ์)

ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

“ การขโมยสิ่งของในโรงเรียนลดลงมาก และมีการมาแจ้งของหายมากขึ้น ”

(ครูสอนช่วงชั้นที่ 3 : สังเกต)

ด้านความรับผิดชอบ

“นักเรียนมักจะปิดไฟฟ้าและพัดลมในห้องเรียน หลังจากที่เรียนเสร็จแล้วในแต่ละชั่วโมงเรียนเป็นประจำทุกวัน...การเข้าค่ายถ้าเพิ่มระยะเวลาเป็น 4 วัน 3 คืน จะดีมาก ปีหน้าจะนำนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เข้ารับการอบรมด้วย...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา : สัมภาษณ์)

สรุปผลการดำเนินกลยุทธ์ การเข้าค่ายพุทธบุตร ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมสะท้อนผลการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ ประพฤติปฏิบัติตน มีคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น และนักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี มีการพัฒนาที่ดีขึ้นในด้าน มีระเบียบวินัย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความประหยัด มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับผิดชอบ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ ลดลงไปมาก มีการช่วยเหลือแบ่งปันกันมากขึ้น มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนได้ดีขึ้น ปัญหาและข้อเสนอแนะคือ ควรเพิ่มระยะเวลาอบรมให้มากขึ้น และควรนำนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เข้ารับการอบรมด้วย

2. กลยุทธ์การสวดมนต์ไหว้พระ บริหารจิต (ทุกวันสุดท้ายของสัปดาห์)

2.1 ผลการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยการใช้กลยุทธ์ การสวดมนต์ไหว้พระ บริหารจิต ทุกวันสุดท้ายของสัปดาห์

ในการจัดกิจกรรม การสวดมนต์ไหว้พระ บริหารจิต ทุกวันสุดท้ายของสัปดาห์ ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2551 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2552 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้วิเคราะห์สภาพปัญหาจากการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ ประชุมปรึกษาหารือ ระดมความคิด เพื่อกำหนดกลยุทธ์วางแผนในการพัฒนา ดังนี้

2.1.1 ชั้นวางแผน

1) ประชุมคณะกรรมการ ผู้ร่วมวิจัย และนักเรียน เพื่อรับทราบปัญหา และความต้องการในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

2) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อกำหนดเป้าหมายการดำเนินกิจกรรม จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและ ผู้รับผิดชอบ

3) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ติดต่อกับพระวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ จากวัดในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน

4) ประชุมร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และพระวิทยากร เพื่อ

กำหนดกิจกรรมที่จะให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายปฏิบัติ ในแต่ละสัปดาห์

5) ดำเนินการตามปฏิทินการดำเนินงาน

6) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ร่วมดำเนินการวัดและประเมินผลการจัด

กิจกรรมว่า ดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายหรือไม่ และรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

2.1.2 ขั้นการปฏิบัติ และขั้นสังเกต การดำเนินงานกลยุทธ์ การสวดมนต์ไหว้พระ บริหารจิต ทุกวันสุดท้ายของสัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น เกี่ยวกับหัวข้อที่จะนำกลยุทธ์การสวดมนต์ไหว้พระ บริหารจิต ทุกวันสุดท้ายของสัปดาห์ โดยกำหนดเนื้อหา วัน เวลา การปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถ ระยะเวลาระหว่าง วันที่ 16 พฤษภาคม 2551 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2552 โดยนิมนต์พระวิทยากรจากวัดบ้านรอบเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด มาให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติธรรม บางครั้งก็ให้ผู้วิจัยหรือผู้ร่วมวิจัยเป็นวิทยากร กิจกรรมหลักคือ ในช่วงโม่งสุดท้ายของวันสุดท้ายของทุกสัปดาห์ นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 179 คน มาพร้อมกันที่หอประชุม จากนั้นจะรับศีลห้า จากพระวิทยากร สวดมนต์ทำวัตรเย็น เจริญกรรม นิ่งสมาธิ ฟังพระธรรมเทศนาจากพระวิทยากร

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันรวบรวมข้อมูลจากการบันทึกผล จากการสังเกต การสัมภาษณ์ ซึ่งนักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในการทำกิจกรรม และรับเอาคำสั่งสอนจากพระวิทยากร จากคณะครู เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปใช้ในการศึกษาเล่าเรียนต่อไป

2.1.3 ขั้นสะท้อนผล ผลการดำเนินกลยุทธ์ การสวดมนต์ไหว้พระ บริหารจิต ทุกวันสุดท้ายของสัปดาห์ หลังจากที่ได้ดำเนินกลยุทธ์ การสวดมนต์ไหว้พระ บริหารจิต ทุกวันสุดท้ายของสัปดาห์ ทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรม คำสอนทางพระพุทธศาสนา สามารถปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการเจริญกรรม การทำสมาธิ ทำให้นักเรียนมีสติ มีสมาธิ มีปัญญา เพิ่มขึ้น พฤติกรรมการปฏิบัติดี ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความประหยัด ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นมาก มีการปฏิบัติตนต่อบุคคลต่าง ๆ ด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน การทะเลาะวิวาทลดลงอย่างเห็นได้ชัด จากการรายงานของผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ดังนี้

ด้านความมีระเบียบวินัย

“นักเรียนแต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียน มาโรงเรียนแต่เช้า เดินผ่านครูจะทำ ความเคารพด้วยความเต็มใจ พุดจาสุภาพ ”

(ครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 3 : สังเกต)

ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

“นักเรียนมักจะแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนใช้และมีความเสียสละเวลาทำกิจกรรม ช่วยเพื่อน เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมกลุ่ม ”

(ครูสอนช่วงชั้นที่ 3 : สังเกต)

ด้านความประหยัด

“นักเรียนมักจะไม่นำเงินไปซื้อสิ่งของที่ไม่จำเป็นต่อการเรียน เช่น ซื้อมือถือเพลง หรือเครื่องประดับ ”

(ผู้ปกครอง : สัมภาษณ์)

ด้านความซื่อสัตย์

“เมื่อนักเรียนเก็บสิ่งของของคนอื่นที่ทำหล่นหายไว้ นักเรียนส่วนมากจะนำไป แจ้งที่ครูประจำชั้น ”

(ครูสอนช่วงชั้นที่ 3 : สังเกต)

ด้านความรับผิดชอบ

“นักเรียนตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมดี มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ควบคุมตนเองได้ดี ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายได้ดี ตอนแรกไม่ค่อยเต็มใจ แต่ต่อมาก็ค้น มาก ”

(พระวิทยากร : สัมภาษณ์)

สรุปผลการดำเนินกลยุทธ์ การสวดมนต์ไหว้พระ บริหารจิต ทุกวันสุดท้ายของ สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ประชุมสะท้อนผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ ความเข้าใจ ประพฤติปฏิบัติตน มี คุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน และชุมชน มี สมาธิ มีสติ มีปัญญาเพิ่มมากขึ้น ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการแสดงออกในพฤติกรรมด้าน ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความประหยัด ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ ในทางที่ดีทุกพฤติกรรม สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมาย มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง ไปในทางที่ดีมากขึ้นเป็นลำดับ ปัญหาและข้อเสนอแนะคือวิทยากรที่เป็นพระบางสัปดาห์ก็ไม่

ว่าง แต่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้แก้ปัญหาโดยจัดกิจกรรมที่เหมาะสมทำให้นักเรียนไม่เบื่อในการเข้าร่วมกิจกรรม และนักเรียนบางส่วนอ่านหนังสือไม่คล่องทำให้การสวดมนต์ไหว้พระไม่ค่อยเสียงดังเท่าที่ควร ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้แก้ปัญหาโดยให้นักเรียนไปหัดท่องที่บ้านหรือเมื่อมีเวลาว่าง

3. กลยุทธ์ต้นไม้พูดได้และป้ายคุณธรรม

3.1 ผลการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยการใช้กลยุทธ์ ต้นไม้พูดได้และป้ายคุณธรรม

ในการจัดกิจกรรม ต้นไม้พูดได้และป้ายคุณธรรม ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2551 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2552 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้วิเคราะห์สภาพปัญหาจากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ ประชุมปรึกษาหารือ ระดมความคิด เพื่อกำหนดกลยุทธ์วางแผนในการพัฒนา ดังนี้

3.1.1 ชั้นวางแผน

- 1) ประชุมคณะกรรมการ ผู้ร่วมวิจัย และนักเรียน เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
- 2) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อกำหนดเป้าหมายการดำเนินกิจกรรม จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและได้รับฝัคอชอบ
- 3) ดำเนินการตามปฏิทินการดำเนินงาน
- 4) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ร่วมดำเนินการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมว่า ดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายหรือไม่ และรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

3.1.2 ชั้นการปฏิบัติ และชั้นสังเกต การดำเนินงานกลยุทธ์ ต้นไม้พูดได้และป้ายคุณธรรม ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น เกี่ยวกับหัวข้อที่จะนำกลยุทธ์ต้นไม้พูดได้และป้ายคุณธรรม โดยจัดประกวดคติธรรมหรือสุภาษิตหรือคำขวัญเกี่ยวกับการรณรงค์ ให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความประหยัด มีความซื่อสัตย์ และมีความรับผิดชอบ จากนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จากนั้นนำมาเขียนบนแผ่นป้ายเพื่อนำไปติดตามต้นไม้ภายในโรงเรียน บางหัวข้อเขียนเป็นป้ายขนาดใหญ่ เพื่อนำไปติดไว้ในบริเวณที่เห็นชัดเจน ให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ทุกคนได้อ่านและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม และเขียนแนวปฏิบัติตามป้ายนั้นให้เป็นรูปธรรม ปฏิบัติได้จริง และนำมารายงานในชั้นเรียน

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันรวบรวมข้อมูลจากการบันทึกผล จาก การสังเกต การสัมภาษณ์ ซึ่งนักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในการทำกิจกรรม นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปใช้ในการศึกษาเล่าเรียนต่อไป

3.1.3 ขั้นสะท้อนผล ผลการดำเนินกลยุทธ์ ด้นไม้พุดได้และป้ายคุณธรรม หลังจากที่ได้ดำเนินกลยุทธ์ ด้นไม้พุดได้และป้ายคุณธรรม ทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย มี พฤติกรรมการปฏิบัติด้าน ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความประหยัด ความ ซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ ปรับเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นมาก จากการรายงานของผู้ร่วมวิจัย เกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ดังนี้

ด้านความมีระเบียบวินัย

“ การที่นักเรียนได้อ่านคติธรรมและสุภาษิตที่ปรากฏในกิจกรรมด้นไม้พุดได้ และกิจกรรมป้ายคุณธรรม เปรียบเสมือนการเรียนรู้นอกห้องเรียน... เวลาซื้ออาหาร สิ่งของ มีการเข้าแถว ซึ่งเป็นระเบียบดีมาก ”

(ครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 3 : สังเกต)

ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

“ นักเรียนมักจะแสดงความยินดีเมื่อเพื่อประสบผลสำเร็จ ในการได้รับรางวัล จากทางโรงเรียนมอบให้ ”

(ครูสอนช่วงชั้นที่ 3 : สังเกต)

ด้านความประหยัด

“ นักเรียนในชั้นเรียนมักจะใช้จ่ายอย่างประหยัด รู้จักเก็บเงินออมของตนเอง ”

(ผู้ปกครอง : สัมภาษณ์)

ด้านความซื่อสัตย์

“ นักเรียนไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนหรือเอาดีเข้าตน ประพฤติปฏิบัติ ตรงไปตรงมาอยู่เสมอ ”

(ครูสอนช่วงชั้นที่ 3 : สังเกต)

ด้านความรับผิดชอบ

“ การจัดกิจกรรมด้นไม้พุดได้ เป็นการเพิ่มแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญภายในโรงเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปเป็นคติในการดำเนินชีวิต มีความรับผิดชอบที่ดี และเป็นคนดีของ สังคมในโอกาสต่อไป ”

(ครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 3 : สัมภาษณ์)

สรุปผลการดำเนินกลยุทธ์ ต้นไม้พูดได้และป้ายคุณธรรม ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ประชุมสะท้อนผลการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ ความเข้าใจ ประพฤติปฏิบัติตน มีคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน และชุมชน ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรม การแสดงออกในพฤติกรรมด้าน ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความประหยัด ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบที่ดีขึ้น

4. กลยุทธ์การสอดแทรกในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

4.1 ผลการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โดยการสอดแทรกในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ โดยใช้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นหลัก ระหว่างวันที่ 20 มิถุนายน 2551 ถึง 19 กรกฎาคม 2551 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้วิเคราะห์สภาพปัญหาจากการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ ปรีกษาหรือ ระดมความคิด เพื่อกำหนดกลยุทธ์วางแผนในการพัฒนา ดังนี้

4.1.1 ขั้่นวางแผน

- 1) จัดประชุมคณะครู เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3
- 2) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อร่วมกันกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน โดยครูผู้ร่วมวิจัยศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและระดับชั้น จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้
- 3) จัดทำแผนการเรียนรู้และเขียนแผนให้สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม
- 4) นำแผนการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 5) วัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมบันทึกผลหลังสอน ผลการจัดการเรียนรู้ทุกแผนการเรียนรู้

4.1.2 ขั้่นปฏิบัติ และขั้่นสังเกต ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ โดยใช้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นแกนหลัก

กลยุทธ์การสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ โดยใช้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นแกนหลัก จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มเป้าหมาย คือนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยเน้นในเรื่องจริยธรรม ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน 2551 ถึง วันที่ 19 กรกฎาคม 2551

ผู้ร่วมวิจัยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ที่ได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียน โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องการเน้น พร้อมทั้งสังเกตผลการดำเนินงาน และบันทึกผลหลังสอนในเรื่อง ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความประหยัด ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ

4.1.3 ขั้นสะท้อนผล ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้เก็บรวบรวมข้อมูล จากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การสัมภาษณ์ บันทึกผลหลังสอนของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ ศึกษา สรุปผล พบว่า กลุ่มเป้าหมาย มีการพัฒนาพฤติกรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความประหยัด ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ มากขึ้นเป็นลำดับ จากผลการรวบรวมข้อมูล จากผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย มีผลดังนี้

“นักเรียนรู้จักการเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นอย่างดี แต่ยังมีบางส่วนที่ยังขาดความรับผิดชอบอยู่ ”

(ครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 3 : สังเกต)

“นักเรียนจะไม่พูดโกหกเพื่อให้ตนพ้นผิด เมื่อมีบุคคลพบเห็นที่กระทำ
ความผิด ”

(กรรมการสถานศึกษา : สัมภาษณ์)

“นักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้น เช่น การส่งการบ้าน การทำเวรประจำวัน การแต่งตัวถูกระเบียบของโรงเรียน การช่วยเหลือเพื่อน ๆ ทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายเป็นต้น ”

(ครูผู้สอน : สัมภาษณ์)

“เพื่อน ๆ ทุกคนมีความรักและสามัคคีกันดีขึ้น เพราะทุกคนรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่อิจฉาริษยากัน ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนน่าอยู่และน่าเรียนมากขึ้น ”

(นักเรียน : สัมภาษณ์)

“ การส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามแนวทางแห่งการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ส่งผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น โดยที่นักเรียนมีความกระตือรือร้นในอันที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ และปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนมากขึ้น ”

(ผู้บริหารสถานศึกษา : สัมภาษณ์)

“ นักเรียนมาโรงเรียนแต่เช้าและตั้งใจทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายมากขึ้น ”

(ครูผู้สอน : สัมภาษณ์)

สรุปในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้กลยุทธ์การสอนสอดแทรกในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้การเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ โดยใช้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นแกนหลัก สะท้อนผลการส่งเสริมหลังจากดำเนินกลยุทธ์ตามแผน พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง คุณธรรม จริยธรรม คือนักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความประหยัด ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่ดีขึ้นทุกด้าน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ก่อน และหลังการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3

ผลจากการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งได้ปฏิบัติตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัยทั้ง 5 ด้าน ปรากฏว่าบุคลากรทุกฝ่ายได้ร่วมกันปฏิบัติอย่างจริงจัง ส่งผลให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ ดังจะเห็นได้จากพฤติกรรมของนักเรียนขณะที่อยู่ในโรงเรียน ซึ่งพบว่า นักเรียนจะแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนมากขึ้น นักเรียนส่วนมากให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเดินแถวไป – กลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน การทำเวรประจำวันทั้งในและนอกห้องเรียน การทำกิจกรรมหน้าเสาธง การเข้าคิวเพื่อรอรับบริการในโรงอาหาร การอดออม รวมไปถึงการให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับเพื่อนในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นอย่างดี ซึ่งผลแห่งการดำเนินงานดังกล่าวปรากฏดังผลการสังเกตพฤติกรรมดังตารางที่ 9 ต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ผลการสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด หลังการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

ข้อ	พฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม	ระดับปัญหา		
		\bar{X}	S.D	แปลความ
1.	ด้านความมีระเบียบวินัย	1.95	0.43	น้อย
2.	ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	2.03	0.49	น้อย
3.	ด้านความประหยัด	2.16	0.48	น้อย
4.	ด้านความซื่อสัตย์	2.28	0.38	น้อย
5.	ด้านความรับผิดชอบ	2.12	0.43	น้อย
โดยรวม		2.10	0.28	น้อย

จากตารางที่ 9 พบว่า พฤติกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.10 โดยด้านที่
มีปัญหาน้อยกว่าอื่น ๆ คือ ด้านความมีระเบียบวินัย คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.95

พฤติกรรมของนักเรียนหลังจากที่ได้รับการเสริมสร้างเกี่ยวกับคุณธรรม
จริยธรรมเปรียบเทียบ ก่อน และ หลัง การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ปราบกุดัง
ตารางที่ 10

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 10 พฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมปัญหา ก่อนและหลังส่งเสริม
คุณธรรมจริยธรรม

ข้อ	พฤติกรรมที่เป็นปัญหา ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระดับปัญหา ก่อนการ ดำเนินการ			ระดับปัญหา หลัง ดำเนินการ		
		\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล
1.	ด้านความมีระเบียบวินัย	3.88	0.67	มาก	1.95	0.43	น้อย
2.	ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.68	0.58	มาก	2.03	0.49	น้อย
3.	ด้านความประหยัด	3.63	0.80	มาก	2.16	0.48	น้อย
4.	ด้านความซื่อสัตย์	3.84	0.58	มาก	2.28	0.38	น้อย
5.	ด้านความรับผิดชอบ	3.78	0.78	มาก	2.12	0.28	น้อย
โดยรวม		3.76	0.53	มาก	2.10	0.28	น้อย

หมายเหตุ รายละเอียด การประเมินพฤติกรรมนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามก่อนดำเนินการ
และหลังดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

จากตารางที่ 10 จะเห็นว่า ผลการประเมินพฤติกรรมนักเรียน ตามแบบสอบถามเพื่อ
การประเมินพฤติกรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด ก่อนการเสริมสร้าง
คุณธรรมจริยธรรมพฤติกรรมของนักเรียน โดยการใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายเปรียบเทียบกับหลัง
การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.76 ระดับปัญหามาก แต่เมื่อได้เสริมสร้าง
คุณธรรมจริยธรรม พบว่า พฤติกรรมนักเรียน โดยรวมทุกด้านมีพฤติกรรมระดับปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.10 นักเรียนมีพฤติกรรมพัฒนาที่ดีขึ้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นตามค่าเฉลี่ยจาก
มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 พฤติกรรมนักเรียน หลังจากได้รับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เรียงลำดับ
พฤติกรรมที่มีปัญหาน้อยที่สุด ไปหาพฤติกรรมที่มีปัญหามากที่สุด

ลำดับที่	พฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม จากน้อยที่สุดไปหามากที่สุด	ระดับปัญหา		
		\bar{X}	S.D	แปลความ
1.	ด้านความมีระเบียบวินัย	1.95	0.43	น้อย
2.	ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	2.03	0.49	น้อย
3.	ด้านความรับผิดชอบ	2.12	0.43	น้อย
4.	ด้านความประหยัด	2.16	0.48	น้อย
5.	ด้านความซื่อสัตย์	2.28	0.38	น้อย
โดยรวม		2.10	0.28	น้อย

จากตารางที่ 11 จะเห็นว่า ผลการประเมินพฤติกรรมนักเรียน ตามแบบสอบถามเพื่อ
การประเมินพฤติกรรมนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด หลังการเสริมสร้าง
คุณธรรมจริยธรรมพฤติกรรมของนักเรียน โดยการใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายเปรียบเทียบหลัง
การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.10 ระดับปัญหาน้อย แต่เมื่อได้เสริมสร้าง
คุณธรรมจริยธรรม ในพบว่า พฤติกรรมนักเรียน โดยรวมทุกด้านมีพฤติกรรมระดับปัญหาน้อย
นักเรียนมีพฤติกรรมพัฒนาที่ดีขึ้น